

РЕЦЕНЗИЯ

НА

ДОЦ. Д-Р ЗОРНИЦА ДИМИТРОВА ПЕТРОВА

ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО КЛАВИРЕН СЪПРОВОД И ПИАНО В АМТИИ „ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“

ФАКУЛТЕТ „МУЗИКАЛНА ПЕДАГОГИКА“, КАТЕДРА „ПИАНО И АКОРДЕОН“

ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

НА

ХУАНГ БОЮ

ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 8.3. „МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО“

ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „МУЗИКОЗНАНИЕ И МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО“

ВЪВ ФАКУЛТЕТ „МУЗИКАЛНА ПЕДАГОГИКА“, КАТЕДРА „ПИАНО И АКОРДЕОН“

ПРИ АМТИИ „ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“

НА ТЕМА: **„ОСОБЕНОСТИ И РАЗВИТИЕ НА КЛАВИРНИЯ АКОМПАНИМЕНТ
ВЪВ ВОКАЛНАТА МУЗИКА НА КИТАЙСКИТЕ КОМПОЗИТОРИ ОТ XX ВЕК
ДО НАШИ ДНИ“**

С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ ПРОФ. Д-Р ЛЮДМИЛ ПЕТКОВ

1.Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Хуанг Бою е докторант на Катедра „Пиано и акордеон“, когото познавам от подготвителната година, предхождаща докторантурата му като негов преподавател по пиано. Впечатленията ми относно неговата мотивираност и целеустременост са отлични и това се потвърди в хода на последвалите три години на обучение. Тематичната насока на научна му дейност не е изненадваща, като се има пред вид подчертания интерес на Хуанг Бою към клавирния акомпанимент още в студентските години. „Особености и развитие на клавирния акомпанимент във вокалната музика на китайските композитори от XX век до наши дни“ – това е темата на дисертационния труд, който получих за рецензиране заедно с пълен набор от документи, отговарящи на всички изисквания за процедурата по присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

2.Кратки биографични данни за докторанта

Хуанг Бою е китайски гражданин, роден през 1991г. Завършва с отличие бакалавърска степен със специалност „Пиано“ в Консерватория Тиендзин (Китай). Осъществил е две магистратури: от 2015 до 2017- Пиано (Изпълнителско изкуство) и от

2017 до 2019- Клавирен акомпанимент. И двете магистратури са в Консерватория „Джовани Батиста Перголези“, гр. Фермо- Италия. Докторантурата си в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ провежда под ръководството на проф. д-р Людмил Петков. В рамките на обучението си участва активно в дейностите на Академията (Национален академичен конкурс „Й. С. Бах и неговото съвремие“, Гала концерт в Античния театър “Made at the Academy“, Концерт с китайски вокални творби „Липсва ми Родината“ и др.

3.Актуалност на темата

В АМТИИ са защитили докторски дисертации, а и се обучават в момента редица китайски граждани. Всички те абсолютно логично се насочват към теми, свързани с историята, развитието и особеностите на националната музикална култура в Китайската република . Темата на Хуанг Бою, обаче, няма аналог в рамките на Академията. Той е първият ни докторант, който оформи научните си интереси в областта на клавирния акомпанимент, което прави труда му „Особености и развитие на клавирния акомпанимент във вокалната музика на китайските композитори от ХХ век до наши дни“ особено актуален и интересен. Това е безспорно нов акцент, представляващ ценно познание върху развитието на клавирното изкуство в Китай и по-специално върху развитието на клавирния съпровод на вокална музика в страна с древни и специфични културни традиции. Оформянето на акомпанимент от съвременен тип, който носи белезите на европейската композиционна мисъл е много дълъг процес на исторически и естетически натрупвания в областта на песенните и оперните форми в Китай. Този процес е изведен от докторанта и проследен дълбочинно и многоспектърно в три основни направления: китайската художествена песен, художествените песни по текстове от класическата китайска поезия и китайската национална опера. Времевите очертания на темата са с акцент към новото време, а именно от ХХ век до наши дни.

4.Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

В уводния раздел на дисертационния труд Хуанг Бою очертава ясно целите на своето изследване:

1. Чрез проучване на многобройните изследвания по история на китайската музикална култура да достигне до обобщаващи изводи за тенденциите в нейното развитие през последните 100 години.
2. Да задълбочи познанията и разбирането за „родната музикална култура“ като проследи влиянието на европейската музика върху нея.
3. Да изведе сходствата и различията между трите разглеждани вокални жанрове като с това постигне ново познание за китайската музика, отворено за бъдещи изследвания.
4. Да изследва развитието и националните характеристики на китайския клавирен акомпанимент.

По всичко личи „родолюбивата амбиция“ на докторанта да обхване толкова обширно поле на познание, зад което, обаче, прозира ясен и целенасочен методологичен план. Хуанг Бою се насочва към три вида методи: емпиричен, теоретичен и сравнителен. За всеки от тях е изведена логична мотивация. Авторът базира своите изследователски заключения върху събирането и анализът на реални артефакти и обективни данни. Той насочва научните перспективи на дисертационния труд като ги поставя в пряка обвързаност със „съществуващите теоретични рамки и академични гледни точки“. Със съзнанието за ценността на наличната музикална теория по разглежданата тема, Хуанг Бою я използва като непреходна база, върху която построява научната си теза.

5. Оценка на дисертационния труд (познаване на проблема, съдържание и структура по определените норми, достоверност, аналитичен подход, изведени резултати)

Трудът съдържа пет глави, като петата представя приносите на дисертацията. **Първа глава** разглежда китайската художествена песен- особеностите на жанра, неговия исторически развой и периодизация. Още тук Хуанг Бою създава ясна структурна форма на своя теоретичен анализ, който включва исторически контекст и предпоставки, основни периоди в еволюцията на жанра, видни композитори и техните представителни произведения. Докторантът се спира подробно върху първите опити за популяризиране и въвеждане на западната музикална култура в патриархалния бит на китайското общество в началото на ХХ век. Осъществяват ги млади музиканти, завърнали се в родината след обучение в Европа или Америка. Създадените от тях многобройни образци на училищни песни представляват прибавени текстове към популярни европейски, американски или японски мелодии. Този „ембрионален период“, както сам докторантът го определя има своите видни представители в лицето на композиторите: Сяо Йоумей, Хуан Дзъ и Лу Хуабо. Задълбочено и с достатъчно примери Хуанг Бою анализира естетиката, музикалния изказ, текстовете и клавиричната партия на популярните песни „Въпроси“, „Трите желания на розата“ и „Роден край“. Творбите са анализирани по отношение на мелодика, хармонични особености, структура и клавирична фактура. Именно в последната най- ярко и най- показателно се открояват еволюционните промени, свързани с „европеизирането“ на китайската песен.

По подобен начин е подходено и към следващите периоди в развитието на китайската художествена песен, а именно: времето между 50-те и 60-те години и това, след 1979г (въвеждането на политиката за реформи в Китай). Проследена е еволюцията на жанра в творчеството на композиторите : Ду Минсин, Гу Дзиенфън, Шъ Уанчун и Лу Дзай-и.

Особено ценно, според мен, е обобщението, което докторантът излага в 3-та подглава. „...под влияние на обстановката в съвременното китайско общество, от една страна китайската художествена песен проявява сходни черти със западния си първоизточник, но от друга страна се забелязва много ярък национален колорит“- казва Хуанг Бою, като подчертава следните ценни изводи, относно еволюцията на песенния акомпанимент:

1. Фактурата на клавирния акомпанимент става все по- многообразна
2. Акомпаниментът преминава от чисто подчинена позиция спрямо мелодията към многоизмерни отношения с нея.
3. Клавирната партия се обогатява с използването на китайски фолклорни ладове
4. Изящството, разнообразието и оригиналността на акомпаниращата партия се превръщат в норма
5. Достига се до едновременно създаване на вокална мелодия и клавирна партия.

Втората глава на дисертацията визира художествените песни по текст от класическата китайска поезия. И в тази част от труда си Хуанг Бою изследва в дълбочина жанровото формиране на самобитни песенни образци, също свързани със завърнали се в родината китайски музиканти със „западно“ образование. Отново в контекста на епохата е разгледано творчеството на Ляо Шангуо с псевдоним Цин Джу, Лиу Сюе-ан, Луо Джунджун, Ли Инхай . Според правдивите обобщения на докторанта древната китайска поезия дълбоко влияе върху песенната мелодика със своята изключителна естетика и ритъм., с „бездънната дълбочина“ на своите поетични образи, със звукописа на римите. Всичко това води до неимоверно усъвършенстване на композиционната техника, отдалечаваща се видимо от мажоро-минорната система. В търсене на нови хармонични решения, китайските композитори експериментират по пътя на т. нар. „пантоналност“ като проява на пентатонични връзки, комбинирайки ги с додекафонични средства. От своя страна фактурата на клавирния акомпанимент придобива все по-ярки черти на ритмическа и хармонична усложненост, на непозната до тогава емоционална наситеност.

Трета глава е озаглавена „Китайската национална опера (с акцент върху китайската опера през новото време)“. Историческият преглед на националните оперни форми в Китай считам за изключително трудна и обемна задача. Потапянето на докторанта в огромния научно- теоретичен масив на това самобитно музикално явление в Китай само по себе си е подвиг. На тази база е направена ясна периодизация на развойните линии, по които протича еволюцията на жанра в новото време: период на ранен разцвет (1949-1957), период на съзряване (1957-1966), периода на „Културната революция“ (1966-1976), подем на китайската опера (1976-1986) и китайската опера до наши дни (1986 -). Направено е кратко представяне на две знакови заглавия от най- новия период : операта „Диви поля“ (1987) на композитора Дзин Сян и „Поема за Мулан“ (2006) от Лиу Лин и Гуан Ся. В 4-та подглава Хуанг Бою обобщава , че традиционните фолклорни елементи винаги са присъствали, макар в различна степен в целия исторически развой на китайската национална опера .Като пример за органично съчетаване на китайски традиционни особености със спецификата на западния оперен театър е посочена операта „ Девојката с бели коси“. Докторантът изтъква новия облик на оперните речитативи, които в случая отразяват китайската речева специфика, звуковите особености в артикулацията на китайски език. Заедно с това са съхранени структурните стереотипи на европейския оперен театър. Промени претърпява и стандартния състав на западния тип оперен оркестър. В него

навлиза традиционният инструментариум, чиито звукови и модулативни възможности са тясно свързани с фолклорната среда (песенна и танцова) на Китай.

В **четвърта глава** Хуанг Бою дава синтезиран израз на своята магистърска теза. В нея е очертана еволюцията в развитието на клавирния акомпанимент в Китай от имитация на западните традиции през все по-голямо разнообразяване на композиционните техники, разчупване на хармоничните и тонални функции от европейски вид. Все по-ясно в клавирната партия навлиза и атоналната композиционна техника. Пианистът акомпаниятор често има нелеката задача да доближи своя клавирен звук до изключителната мекота и нежност на традиционни инструменти от бамбук или коприна.

6. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

В специален раздел са изтъкнати **приносите** на дисертационния труд, които приемам и адмиравам. Приемам напълно и възможностите на труда, свързани с духовния обмен между Китай и България. Към това бих прибавила изнесените в приложение художествени преводи на китайска поезия, залегнала в текста на подбрани песенни образци. Считаю, че това е незаменим начин за автентично художествено внушение, за съпреживяване на магически емоционални състояния, непознати и екзотични за европейската чувствителност и звукова среда.

7. Кратки бележки и препоръки

Като заставам убедено зад създадения дисертационен труд, бих направила две препоръки, свързани с възможностите за бъдещо негово издаване.

-В началото на всеки нотен пример от художествена песен трябва да се отбелязват арматурните знаци на нейната тоналност.

-В литературните източници следва да се прибавят знакови заглавия от европейски и български източници, свързани с теорията на клавирното изкуство и клавирния акомпанимент.

8. Автореферат – приема се

9. Заключение

В заключение бих искала да поздравя докторанта и неговия научен ръководител – проф. д-р Людмил Петков за богатия дисертационен труд и високото ниво на бъдещото му полезно действие. С това изразявам увереното си предложение пред уважаемото научно за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Хуанг Бою.

17. септември 2023

Пловдив

Изготвил Рецензията:

доц. д-р Зорница Петрова